

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนอมราวินยาภูมิ มีความมุ่งหมายของการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ เพื่อใช้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนอมราวินยาภูมิ 2) เพื่อหาประสิทธิผลของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ เพื่อใช้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนอมราวินยาภูมิ มีผลการสรุปในการวิจัยแต่ละขั้นตอน การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยเสนอผลสรุปการวิจัยในแต่ละขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น

การวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น ใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอมราวินยาภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 8 คน รวม ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการของท้องถิ่น จำนวน 25 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนนี้ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก การเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการของท้องถิ่น ในขั้นตอนนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม (Focus group interview) โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวคำถามเป็นกรอบในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ แล้วนำมาข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนทุกคน (ร้อยละ 100) ต้องการให้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ ในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้สอนนักเรียน และยินดีที่จะสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ นักเรียนทุกคน (ร้อยละ 100) มีความต้องการเรียนรู้ เรื่อง ตะกร้อ

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการโดย ขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอมราวินยาภูมิ ในการจัดตั้งคณะทำงาน จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ซึ่งประกอบ

ด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 1 คน ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546 ของโรงเรียนอมราวินยาภิรมย์ เริ่มตั้งแต่ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า วิสัยทัศน์ของ หลักสูตรสถานศึกษามีจุดเน้นในการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งแปดกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีประเด็นที่ สามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้ทั้งแปดกลุ่มสาระ ส่วนจุดเน้นในเป้าหมายของหลักสูตร สถานศึกษาระบุว่าผู้เรียนต้องมีความรู้และทักษะโดยเน้น วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ศิลปะ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามประเพณีมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี มีความรักในความเป็นไทย ซึ่งประเด็นสำคัญ สำคัญนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นได้ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ส่วน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา มีจุดเน้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่สามารถนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตร ท้องถิ่นได้ กล่าวโดยรวมได้ว่าทั้งวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน อมราวินยาภิรมย์ มีจุดเน้นที่สามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ ได้อย่างชัดเจน

ขั้นที่ 3 การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง

การดำเนินการจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานในขั้นตอน ที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น และขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา นำมาเป็นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง โดยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์งาน (Task analysis) ในการวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย เพื่อเป็นข้อมูลที่จะช่วยกำหนดรายละเอียดของส่วนประกอบของหลักสูตร โดยเขียนเป็นโครงร่างหลักสูตร จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) เอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา โครงสร้าง อัตราเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา แนวการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล 2) เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย แผนการจัดการ เรียนรู้ จำนวน 19 แผน ในแต่ละแผนประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระ การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยยึด หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร

การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และ พลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบเอกสารหลักสูตร โดยการสร้างแบบประเมินโครงร่างหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ ใช้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนอมรวิทยาคม เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ผู้วิจัยประยุกต์มาจากวิธีการของลิเคิร์ท แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการสอนพลศึกษา จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความเหมาะสมสอดคล้อง ผลการประเมิน โครงร่างหลักสูตรได้ค่าดัชนีความเหมาะสมสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรทุกรายการอยู่ในระดับมาก แสดงว่าเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมเชิงโครงสร้าง ถือว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สามารถนำไปทดลองใช้ได้

2. การตรวจสอบเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 19 แผน โดยสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนพลศึกษา จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความเหมาะสม (IOC) ผลปรากฏว่า ได้ค่าดัชนีความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผน เท่ากับ 1.00 หมายความว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 19 แผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สามารถนำไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

ขั้นที่ 5 การทดลองใช้หลักสูตร

การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรผู้วิจัยนำหลักสูตรที่ได้ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งปรับแก้บางส่วนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วมาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนอมรวิทยาคม จำนวน 41 คน โดยจัดการเรียนรู้อตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 19 แผน จำนวน 20 ชั่วโมง ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน แล้วทำการสอนตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้อบ้นที่ทำการประเมินด้านทักษะและคุณลักษณะในแบบบันทึกการสังเกต ในขณะที่นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

ขั้นที่ 6 การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร

การดำเนินการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น มีจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตร โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะปฏิบัติและคุณลักษณะ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ประเมินเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ เป็นการประเมินโดยนำผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน โดยใช้แบบทดสอบจำนวน 20 ข้อ กำหนดค่าคะแนนเต็ม 20 คะแนน เมื่อตรวจผลคะแนนแล้วนำผลคะแนนไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS หาค่า (t - test) คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลปรากฏว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนก่อนการใช้หลักสูตรมีค่าเท่ากับ 7.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.85 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 14.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 1.94 ได้ค่าที่ เท่ากับ 24.70 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (ค่า Sig. น้อยกว่า .01)

2. ประเมินผลคะแนนรวม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยนำคะแนนที่ได้จากการประเมินระหว่างเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมฝึกทักษะ ด้วยการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ รวมกับคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนรวมกันกำหนดค่าคะแนนเป็นอัตราส่วน 80 : 20 แล้วหาคะแนนรวมเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน เป็นค่าเฉลี่ยร้อยละผลปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 79.49 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : กรณีศึกษา โรงเรียนอมรวิทย์วิทยามี ประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตร

ผลจากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพหรือดีมาก สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ดีเพราะสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เหมาะสมกับ ผู้เรียน สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ผลเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนที่มีระบบสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น ผู้วิจัย ได้ศึกษาข้อมูลความต้องการของท้องถิ่น โดยการสนทนากลุ่มย่อย เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ระหว่าง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ซึ่งพบว่า ผู้เข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม มีความต้องการที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ มา

ใช้สอนนักเรียนในโรงเรียนโดยพร้อมและเต็มใจที่จะสนับสนุนในทุก ๆ ด้านในการพัฒนาและการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ถึงแม้จะมีหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทแล้ว แต่ยังคงมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้มีเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้ หลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บท ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระ และกิจกรรมอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกันทำให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เป็นหลักการทั่ว ๆ ไปไม่สามารถประมวลรายละเอียดเกี่ยวกับสาระความรู้ความสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละแห่งได้ทั้งหมด จึงต้องพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นให้มากที่สุด (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539 : 109-110) สอดคล้องกับ วิชัย ประสิทธิ์วุฒิวณิช (2542 : 135-137) ที่กล่าวว่า หลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทที่พัฒนาในระดับชาติ กำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของลักษณะสังคมกว้าง ๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน ไม่สามารถประมวลรายละเอียดสภาพสังคมเศรษฐกิจ สังคม ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นบางอย่าง และไม่อาจสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ก : 8) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ควรจัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้สอดคล้องกับลักษณะของวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมสากล โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากชาวบ้าน ชุมชน และท้องถิ่นพร้อมกันไป

1.2 ผลการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา โดยวิธีการระดมสมอง ของผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และครูผู้สอนร่วมกันพิจารณา หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546 ของโรงเรียนอมราวาทวิทยาภูมิ ในประเด็นที่จะนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นได้ โดยพัฒนาเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่ม สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 9) กล่าวว่า สาระการเรียนรู้เพิ่มเป็นสาระการเรียนรู้ที่จัดขึ้นตามนโยบายและจุดเน้นของสถานศึกษา ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและท้องถิ่น

1.3 การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่นและการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษามาเป็นพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรฉบับร่าง 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เอกสารหลักสูตร มีองค์ประกอบ 9 ส่วน ที่ปรากฏในหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา อัตราเวลาเรียน

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แนวการวัดผลและประเมินผล ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ 19 แผน

1.4 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ไปประเมินโดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนพลศึกษา เป็นการประเมินหลักสูตรว่ามีคุณภาพหรือไม่อย่างไร เป็นการประเมินโครงร่างหลักสูตร ก่อนนำไปทดลองใช้จริงต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวรรณ จันทร์หงษ์ (2542 : 60) และพัชนี พงษ์สุภา (2544 : 60) ได้มีการนำโครงร่างหลักสูตรไปตรวจสอบคุณภาพ เป็นการประเมินค่าของหลักสูตรว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร เป็นการประเมินก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งผลการตรวจสอบหลักสูตรแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่ง ทั้งเอกสาร ตำรา และได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านหลักสูตรและด้านการสอนพลศึกษา รวมทั้งได้ปรึกษากับประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่องในระหว่างดำเนินการสร้างหลักสูตร จึงทำให้หลักสูตรมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เนื้อหาที่เรียนก็เป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนมีความสนใจอยากเรียนรู้ จึงทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจ และสนุกสนานกับการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2545ก : 20) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คืบคลานผู้สอนต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นสิ่งแรก

1.5 การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผู้วิจัยนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอมราวินทยาภูมิ 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมใช้เวลาในการทดลองใช้หลักสูตร 20 ชั่วโมง รวมทั้งการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เอง ตามลำดับขั้นในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป สอดคล้องกับแนวความคิดของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 131) ที่กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปทดลองใช้เป็นการพิจารณาว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่ วัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

2. ผลการหาประสิทธิผลของหลักสูตร

การหาประสิทธิผลของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น เป็นผลมาจากการดำเนินงาน ในขั้นตอนการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยในการทดลองใช้หลักสูตรผู้วิจัยเป็นผู้จัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยดำเนินการประเมินผลในด้านความรู้ในภาคทฤษฎี ด้วยการให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียนเป็นการประเมินด้านความรู้ และประเมินด้านทักษะ

และคุณลักษณะ โดยการสังเกตการปฏิบัติและคุณลักษณะของนักเรียนขณะร่วมกิจกรรมระหว่างเรียน
บันทึกลงในแบบสังเกตทักษะและคุณลักษณะ เป็นการประเมินผลที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้าน
พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 234) ที่กล่าวว่า
ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผลอย่างละเอียด ครอบคลุม และชัดเจนเพื่อ
ความสะดวกและเที่ยงตรงในการวัดและอธิบายผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละระดับชั้นควรประเมิน
ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ และจากการศึกษาผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและหลังเรียนของ
นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ
พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (Sig =
.000) สอดคล้องของกับงานวิจัยของ สุทธิ ศุภสำราญ (2542 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยของ อนุชิต
แสนทวีสุข (2544 : บทคัดย่อ) ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หลังจากที่คุณเรียนได้เรียนตามหลักสูตร
ท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นแล้ว พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนสูงกว่าหลังเรียนอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนอกจากนี้ ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ที่ได้
จากผลรวมของคะแนนจากการทดสอบหลังเรียนรวมกับผลของคะแนนระหว่างเรียนที่ได้จากแบบ
บันทึกการสังเกตการปฏิบัติและคุณลักษณะของผู้เรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้พบว่าผู้เรียนมีคะแนน
รวมเฉลี่ยร้อยละ 79.49 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 70 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิญา
ร้อยพิลา (2542 : 149) และงานวิจัยของ สุรพร บำรุง (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้
โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ผลการเรียนของนักเรียน
ก้าวหน้าขึ้นและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของหลักสูตรได้

3. ข้อสังเกตจากการทดลองใช้หลักสูตรและหลังการทดลองใช้หลักสูตร

จากการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ และจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียน
อย่างไม่เป็นทางการระหว่างทดลองใช้หลักสูตรพบว่า นักเรียนมีความสนุกสนานในการฝึกปฏิบัติ
กิจกรรมต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้
และจากการสัมภาษณ์นักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้ทราบว่านักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้
เรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ เพราะเป็นหลักสูตรที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอีก
ทั้งเป็นไปตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ก็มีความ
สนุกสนาน น่าสนใจ และจากการสังเกตนักเรียนหลังจากการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ
ผ่านไปแล้ว พบว่า นักเรียนมีความสนใจที่จะได้เล่นเซปักตะกร้อในช่วงเวลาว่าง เช่น ในตอนเช้า
ก่อนเข้าห้องเรียน ตอนพักกลางวัน และก่อนกลับบ้านโดยนักเรียนได้ขิมอุปกรณ์การเล่น เช่น
ลูกตะกร้อ พร้อมทั้งดาบ่าช่ย นำไปร่วมเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ นอกจากการเล่นเซปักตะกร้อในเวลา

ว่างแล้ว นักเรียนยังได้เสนอว่าให้จัดการแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อ เพิ่มขึ้นในการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียนทั้งประเภทหญิงและชายด้วย ซึ่งที่ผ่านมาการจัดการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียนอมรวิทย์วิทยามี ยังไม่เคยมีการจัดแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อขึ้น ข้อสังเกตที่ได้จากการทดลองใช้และหลังการทดลอง ใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ ที่พบดังได้กล่าวไว้ข้างต้น อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ ที่พัฒนาขึ้น เป็นหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน กระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติก็ขึ้นไปด้วยความสนุกสนาน ส่งผลต่อเนื่องทำให้นักเรียน ได้นำกิจกรรมการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อไปเล่นในช่วงเวลาว่าง ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ก : 157) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนมีความสนุกสนานกับการเล่นมากเพียงใด ความรักและผูกพันกับ กีฬาที่เล่นจะมีมากเพียงนั้น ผู้เรียนมีความผูกพันกับกีฬาที่เล่นมากเพียงใด ผู้เรียนจะนำกีฬานั้นไป เล่นในเวลาว่างต่อไปอีกก็มีมากเพียงเท่านั้นและถ้าผู้เรียนได้เล่นกีฬาที่ผู้เรียนรักและชอบเป็นประจำ มากเพียงใด โอกาสที่ผู้เรียนจะบรรลุผลตามอุดมคติของการกีฬาและการพลศึกษาก็จะมีมากเพียงนั้น ตามไปด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้นหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ตะกร้อที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจึงเป็นหลักสูตรที่ สามารถตอบสนองต่อ ปรัชญาทางพลศึกษาได้โดยแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถเลือกใช้ กิจกรรมตามที่ผู้วิจัยเสนอแนะไว้ได้หรือนอกเหนือจากที่เสนอแนะไว้ให้ ทั้งนี้ต้องให้สอดคล้องและ เหมาะสมกับเนื้อหาและคาบเวลาเรียน รวมทั้งความพร้อมในการนำไปใช้และผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ตะกร้อ นี้เหมาะสำหรับสถานศึกษาที่มีจุดเน้นของหลักสูตร สถานศึกษา และโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ใกล้เคียงกัน สามารถประยุกต์ใช้ได้ในช่วงชั้นที่ 3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.4 เกณฑ์การประเมินในแต่ละทักษะในแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ตะกร้อ สามารถ ปรับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ให้สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียนหญิงและชาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในทุกช่วงชั้น ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้ทุกสาระของกลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มสาระอื่นๆ ที่สามารถจัดทำได้

2.3 ผู้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรเป็นผู้มีความรู้ ความสนใจ ในเรื่อง ที่จะทำการวิจัยอย่างถ่องแท้ ทั้งเรื่องกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และเนื้อหาสาระ จึงจะ ทำให้การพัฒนาหลักสูตรนั้น ๆ มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพอย่างแท้จริง

2.4 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะอื่น ๆ นอกจากการจัดทำสาระ การเรียนรู้เพิ่ม

2.5 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่มีกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ที่แตกต่างจากงานวิจัยในครั้งนี้

2.6 ควรมีการประเมินหลักสูตร ที่ครอบคลุมระบบหลักสูตรทั้งหมด